

POSITIV KULTUR PÅ PLEJE "HJEM" GØR EN KÆMPE FORSKEL

- *Vi lever livet, hele livet, siger de i Æblehaven på Fyn*

Plejehjemmet Æblehaven ligger i Haarby i Assens kommune på Fyn. En mindre by med knap 2500 indbyggere. Byen lever et aktivt liv, med butikker, cafeer, foreningsliv og kultur omgivet af Fyns smukke landskaber. Det lokale plejecenter Æblehaven, fungerer her som et hjem, for dem, der ikke længere kan være i eget hjem. Her finder både beboere og deres familier, en tillægsfamilie, der både har meget på hjertet og klare budskaber.

Dagsordenen er sat for dem der vil lytte

Vi vil fortælle den gode historie, siger medarbejderne og deres leder Birthe Badstue, fordi de mener, at de kan noget der på Fyn, som alle burde lytte til ind i samfundsdebatten. En debat de fleste af os kender, som handler om knappe ressourcer og dårlige normeringer, rekrutteringsproblemer og enkeltsager, som fylder forsiderne. Det får magten over, hvordan vi taler om, at leve på et plejehjem og hvordan det er, at være medarbejder i dette vigtige velfærdsfag. "Hvis vi skal løse udfordringerne, nu og her, og ikke mindst i fremtiden, så har vi en fortælling, som politikere og den danske befolkning, med fordel skal lytte til", siger de medarbejdere, der er så heldige, at arbejde i Æblehaven. Dagsordenen er sat, og i "Institut for Kompetenceudvikling", tog vi vejen til Fyn, for at lytte.

Hvordan får vi det bedste ud af det vi har?

"Det er bestemt ikke fedt, at vi er nødt til at klare os for de ressourcer vi har", siger plejehjemsleder Birthe Badstue, der i 9 år har været leder i Æblehaven. "Vores historie handler om, hvordan vi får det bedste ud af det vi har. Vi har været igennem en kæmpe sparerunde her i Assens Kommune og vi er en af de kommuner, som har de dårligste normeringer, i hvert fald på Fyn. Vi arbejder derfor med dette som et vilkår, og finder nogle unikke løsninger, som bl.a. handler om, hvordan vi taler om det i dagligdagen. Hvis vi hele tiden siger vi er pressede, har travlt, at det er for dårligt at, så bliver det jo vores virkelighed. I stedet skal den vendes til et positivt mindset, hvor vi taler om hvilke muligheder vi har, de gode ideer, og få drejet brok til konstruktiv kritik med gode løsninger. Vi kender jo til alle bekymringerne og taler da også om dem, men altid for at finde frem til det vi kan gøre noget ved, og ikke brokke os over det, vi umiddelbart ikke kan have indflydelse på. Vi har et stort fokus på ro, overskud, nærvær, fordi arbejdsglæde er højt prioriteret hos os", siger Birthe og giver ordet til de fire medarbejdere, der også gerne giver deres besyv med i debatten.

Foto: TV: Birthe Badstue, Marie Vestergaard, Nicole Diethelm, Mette Larsen, Nanna Bruun Rimmen

Velfærdstalent 2022

Nanna, Mette, Nicole, og Marie og de 23 øvrige kolleger, er glade for deres arbejde. Så glade, at de om få dage sender Nanna afsted til Christiansborg, hvor hun er nomineret til kåringen af Danmarks velfærdstalent 2022. Hun tager afsted på hele teamets vegne, for hun kan ikke løfte opgaven alene. "Vi er én Æblehave", siger Birthe. Husets fire teams, er ét stort team, som spiller hinanden gode gennem tæt samarbejde, hjælpsomhed, events, socialt samvær, humor og høj faglighed.

Det er ikke for alle at arbejde her

Nysgerrigheden bliver da også skærpet yderligere, da Nanna siger: "Det er ikke for alle at arbejde her". Det må uddybes og kollegerne istemmer: "Det handler om, at vi giver meget af os selv, og vi skal brænde for vores fag for at være her. Vi er beboernes tillægsfamilie og opfører os sådan. Vi lærer hinanden at kende, både på jobbet og til diverse sociale arrangementer, og alle byder ind i fællesskabet, som har en stor afsmitning på den kultur vi har. Vi gør ikke bare vores job, vi er Æblehaven. Fællesskabets DNA gør da også, at når vi kender hinanden rigtig godt, så vil vi gå langt for hinanden. Som medarbejder får man rigtig meget retur fra vores beboere og fra

kollegasammenholdet. Vi har et omfattende program for at nye bliver en del af os og mærker arbejdsglæden ved, at arbejde i ældreplejen på en ny måde. Nogle få takker nej og endnu flere siger ja. Vi vil så gerne have flere kolleger og vikarer med og derfor har vi en stærk mission om, at tale faget op, så vi kan få vendt den holdning, som mange har til, hvordan det er at arbejde i ældreplejen".

"Når der er pres på, så ved jeg, at de ringer fra hus 26 lige om lidt, for at spørge, om der er noget de kan hjælpe med."

Er et plejehjem en endestation?

"Vi lever livet, hele livet" er Æblehavens motto og en levet værdi. For at blive klogere og kunne give landets plejecentre, politikere og alle os andre en skarpere idé om, hvad opskriften er, skal vi dykke ned i Eden filosofien. Birthe forklarer:

"Eden filosofien er oprindelig amerikansk. Alle nye medarbejdere uddannes i filosofien her hos os. Faktisk er det en kulturændring indenfor ældreomsorg og pleje. Formålet er at skabe et plejehjem, der er i balance mellem det menneskelige og det systemskabte. Vi skaber fællesskaber og hjem, hvor beboere, deres familier, medarbejdere og lokalsamfundet, har et ligeværdigt hverdagsliv. Derfor har vi haver, husdyr, huslige gøremål, sociale aktiviteter og tid til samvær. Vi anvender bl.a. sproget, til at skabe vores fælles virkelighed. I Eden filosofien siger man aldrig 'institution', det hedder et 'hjem'. Pårørende er familier, medarbejdere er tillægsfamilier. En spisesituation er et måltid, og vi siger ikke "hav en god vagt" til hinanden, men i stedet "hav en god aften". Nogle beboere og deres familier kommer her med en holdning, der omtaler et

plejehjem, som et sted man kommer hen, når man som man siger, er mæt af dage og bare skal passes af andre. Sådan taler vi ikke om det og sådan er det ikke hos os”, siger Birthe.

”Hvis vi skal løse udfordringerne, nu og her, og ikke mindst i fremtiden, så har vi en fortælling, som politikere og den danske befolkning, med fordel, skal lytte til ”

Mennesket har værdi hele livet

Nicole og Marie er praktikpladskonsulenter og ser en stor ære i, at uddanne fremtidens social- og sundhedshjælpere og assistenter. De fremhæver netop, at eleverne, i særlig grad synes om den hjemlige ro og nærvær. Man kan jo f.eks. synes, at man gerne vil vise sin effektivitet og straks gå i gang med at tømme en opvaskemaskine, imens alle andre stadig spiser. Det er vel ment, men hold nu op hvor det larmer. Hjemme vil man jo ikke rejse sig op midt i et måltid og straks rydde op, her finder man i stedet roen sammen over et godt måltid.

Mette og Marie afslører en anden vigtig del af den hjemlige følelse. Når man flytter ind på Æblehaven, får man hjemlige gøremål. Alle hjælper til med det huslige, for det har stor betydning, at vi som mennesker skaber og har værdi ind i fællesskabet. Vi tager en snak med nye beboere om, hvad de særlig synes om og som de måske plejer at gøre derhjemme, og på den måde, får beboerne en værdifuld hverdag, som man jo har i et rigtigt hjem.

Et plejehjem og et kulturhus

Det synes at være et vigtigt nøgleord, at i en familie og i et hjem bliver man ikke passet. Netop derfor, findes der tid til at invitere hele

Haarbys beboere ind i fællesskabet. Loppemarkeder, fællesspisninger, fester med hotdog og softice, og ikke mindst den populære tøjdag, hvor tøjbutikker udstiller og beboerne køber ind. Som Birthe siger det: ”Selv om man er 92 år, så vil man stadig gerne have lækkert tøj og gå til frisør, og da det jo er en mindre by, kender mange hinanden og bruger sådanne lejligheder til, at få hilst på hinanden og på beboerne, som mange jo kender og som nu har fået et nyt hjem”.

Hvad er hemmeligheden så?

”En af løsningerne, er kontinuitet og fleksibilitet”, siger Birthe. ”Det organisatoriske skal bare spille. Der skal være struktur, så vi på den måde, kan få tid til alt det andet. Der skal både være strukturerede og kreative mennesker, der arbejder sammen, så vi kan få det til at gå op i en hverdag. Alle har samme fokus og alle hjælper hinanden med at få øje på, hvor vi kan køre en proces, der optimerer. Hele tiden med det eneste formål, at få mest mulig ud af de normeringer vi har, til glæde for beboerne, deres familier og for medarbejderne”.

Foto: Quiltet tæppe af Carol L. Long. En gave til Eden Denmark, Tæppet bærer navnet ”Hvilken måned er det” og hænger i Æblehaven. Tæppet bliver flittigt brugt til gode snakke.

Hvilken rolle spiller god ledelse

"Jeg blev voldsomt imponeret over ledelsen, da jeg startede. Jeg er sådan en, der kommer med mange ideer og her i Æblehaven får jeg aldrig nogensinde et nej. Birthe siger, prøv det, se hvad det giver. Det er så fedt ikke at være begrænset", siger Nanna. Nicole fortæller da også, at hun synes om den meget åbne facon. "En af de første møder vi havde, spurgte Birthe bare, hvad synes I så om mig. Det kan vi ærligt tale om, ligesom det også er vigtigt, at Birthe ikke gemmer sig på et kontor, men er en del af hverdagen". Birthe siger om sin egen ledelse, at der er et mindset omkring det positive, der smitter. I forhold til rekruttering bruges der meget tid på, at være kulturbærer og få de nye med ind i måden, at være på og tale om os på. "Det skal ind og sidde på rygraden og det er alle de små detaljer, man skal lære at få øje på det." siger hun. Alle kan komme til Birthe ja, og kritik er også velkomment, men det skal efterfølges af et forslag til forbedring. "Aben skal ikke bare lande ukritisk på min skulder", som hun siger det.

"Jeg blev voldsomt imponeret over ledelsen, da jeg startede. Jeg er sådan en, der kommer med mange ideer, og her på Æblehaven får jeg aldrig nogensinde et nej."

Døden er det noget I taler om?

Døden er det noget I taler om? Der blev helt stille, hvorefter det lød i kor: "Vi tænker ALDRIG over det. Her hos os taler vi om livet, hele livet. Vi er rigtigt nok det sidste hjem de har og døden taler vi naturligt om, både med beboere og deres familier, men det er ikke der vi har vores fokus". Mette fortæller: "Nye

beboere kan flytte ind og vi får at vide, at der nok ikke går så lang tid, før døden indtræffer, men vi ser ofte, at tre år senere, så er de stadig blandt os. Det betyder meget at de mærker, at de skaber værdi hos os og har gøremål", siger hun glad.

"En af løsningerne, er kontinuitet og fleksibilitet. Det organisatoriske skal bare spille. Der skal være struktur, så vi på den måde, kan få tid til alt det andet"

Tilbage til det med de knappe ressourcer

Hvad kunne være et godt råd til andre der arbejder i sundhedssektoren? "At have gode morgener", siger Marie med det samme. "Samarbejde og god kommunikation fra morgenstunden, ro, ingen brok over de få sygdommeldinger, der kan forekomme, og at dagen snakkes positivt igennem, er vigtigt". Mette istemmer: "At vide at man aldrig er alene. Når der er pres på, så ved jeg, at de ringer fra hus 26 lige om lidt, for at spørge, om der er noget de kan hjælpe med. Der er 24 timer til rådighed, og vi når det nok. Ingen hos os tænker, at hvis noget ikke er gjort, så er det uvilje, nej tværtimod, betyder det, at tiden gik med noget andet vigtigt", siger hun eftertænksomt.

Vi skal have flere med

De har noget vigtigt at fortælle, på Plejehjemmet Æblehaven i Haarby på Fyn. De vil gerne larme højt med deres budskab og give deres bidrag til debatten om, hvordan samarbejde, optimeringer, kultur, og sproget vi anvender om de ældres hjem, fremover, kan gøre den vigtige forskel, vi som samfund har brug for. I "Institut for kompetenceudvikling"

lærte vi, hvor vigtigt det er at lytte og altid fange dem ind, der har noget stort at fortælle.

Af Berit Schau Muster
Institut for kompetenceudvikling
www.inku.dk

Læs mere om Eden filosofien. www.edendenmark.dk

Birthe Badstue står gerne til rådighed for yderligere informationer og kan kontaktes bsbpe@assens.dk